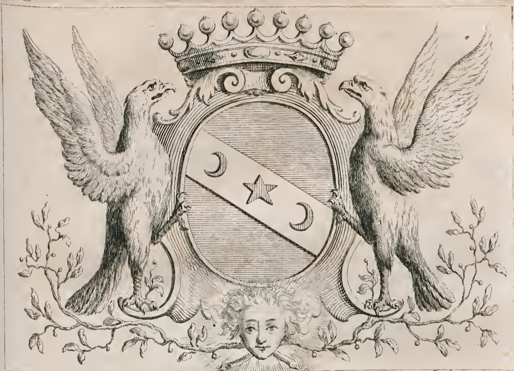



*Illustrissimo Archiatrorum Comiti addictissimus dedicat Actus Præses.*

# QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

*QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Martis trigeſimâ Martii Anni* M. DCC. XXXIV.

M. LUDOVICO-JOANNE LE THIEULLIER, Regis Conſiliario, & in majori Conſilio Medico ordinario, Doctore Medico, Præſide. Autore.

*An, dubio hepatis in abſceſſu, præmittenda incidendi Loci Perforatio?*

I.

UANTUMVIS evidentia puris collecti ſigna videantur, decipit viſus, decipit tactus, externa ſæpè mentiuntur: nec rarò medentis præfidentiam Natura frangit. Tumor omnis morbi regionem exhibet, non partis ipſius affectionem aut affectionis naturam indubitanter & accuratè deſignat.

» Multi enim ſunt (A) quibus pus in corpore nullam de ſe » notam præbet, & ob ſui craſſitudinem aut loci non ſe pro- » dit. (B) Ità abſceſſus latitant nonnunquam in imis cor- » poris partibus incomperti: viſi ſunt plurimi à fato ſecti, » qui perennibus querelis miſerè vixerant, quibus ingens » apoſtema ſaxeæ ferè duritiei pancreas occupaverat. Vi- » ſus eſt, cui hepatis parenchyma, illæſâ ſolâ ſuperficie, » in pus verſum fuerat, ſub languidâ febre ac frequenti » lipothymiâ ſolùm. Ita ſæpè notatum eſt in abdominis » muſculis pus delituiſſe diù, quod tandem in ſaxoſam du- » ritiem abiens, ſubjectas partes eâdem calamitate affla- » bat. » Ubi verò prominet tumor, infidam diagnoſin in- venias. (C) Ipſo non hepar, ſed abdominis muſculi tenen- tur. (D) » Sic ſæpè imponit tumor dextri hypochondrii » Medico, tanquam ſit in jecore affectus, quùm tamen ſit » in muſculis abdominis. » Abſceſſûs porrò parentem ut plurimùm inflammationem exiſtimes? indè vix eum in he- pate futurum concludas. (E) » Inflammatoriæ enim febres » accidunt quammaximè nervoſis & ſenſu acuto præditis » partibus, in quibus ille in incongruis tubulis ſubſiſtens » ſanguis, dolorem movet ac ſpaſmum, qui poſteà uni- » verſum nervoſarum partium ſyſtema in conſenſum per- » trahit, exagitat, ſicque febrem accendit. Sanguinea au- » tem minùs exquiſiti ſenſûs viſcera, non tam ægrè ferunt » ſanguinis ſtagnationem, ſed cedunt impetuoſiùs affluen- » ti; nec dolor ſupervenit, nec ſpaſmus, atquè adeò ne- » que etiam febris. Quia igitur hæc inter eminet inprimis » hepar, quod ex paucis arteriis, ſed maximam partem » venis, portæ & hepaticæ propaginibus coagmentatur, » & propter tunicarum nervoſarum abſentiam, in magnam » molem poteſt expandi ſine acuto dolore; hinc in ipſius

(A) Hippoc. aphor. 41. lib. VI.
(B) J. Heurnius in eund. aphoriſ.
(C) Valeriola lib. IV. obſervat.
(D) Foreſtus lib. XIX.
(E) Frideric. Hoffman. Medicin. rational. ſyſtemat. tom. IV. ſect. 2. cap. VII.

» ſubſtantiam minùs cadit inflammatio ; ſed potiùs circà » convexam partem, in membranis & ligamentis viſcus » hoc cingentibus & quibus coſtis ſpuriis ac diaphragma- » tis portioni adhœret. » Adſit ergò dolorificus tumor vel abſit ; ſimiles urgent anguſtiæ. Abſceſſus ſi præviam inflam- mationem agnoſcit, non indè ab omni inflammatione ab- ſceſſum ſemper orturum judices : ſi ſecùs, quænam certa ſuppurationis ſigna ? Dubium autem omne ſolvet acus tri- cuſpidata, cannulâ argenteâ munita ( nobis *Trocart* aut *Trois-quarts* dicta. ) *Ipſa enim præmittenda perforatio, quæ inciſionis inutilitatem ſæpè demonſtrat, vel incidendi loci ſe- dem ipſam tutò deſignat.*

## I I.

» (A) UBI quid facere oportet, magiſnè an minùs fa- » cere expediat conſiderandum eſt . . . . . nam » utriuſque uſus tempeſtivus plurimùm commodi, intem- » peſtivus plurimùm damni affert. (B) Danda autem ſem- » per opera, ut tùm brevi, tùm citrà dolorem, tùm quam- » tutiſſimè curatio morbi perficiatur. Porrò (C) ſolus is qui » ſignorum peritus eſt, hanc Chirurgiam ritè aggredietur. » (D) Si verò obſcurior morbi ſpecies nondùm penitùs ti- » bi cognita perſpectaque eſt, huic nè properes remedia » adhibere ; ſed rem totam naturæ committito. Natura » enim probâ ratione vivendi adjuta & innixa, aut mor- » bum profligabit, aut patefaciet & foras proferet. Incer- » ta quippè medicatio & irrita, nec niſi diſpendio diſ- » cernitur. Si quid fortè experiri cogeris, leve id eſto, nè » fiat, in re ancipiti jactura gravis. » In caſibus ergò Chi- rurgicis, (E) Medica Chirurgia ordinariè inſtrumentali debet ſuccurrere : » ſunt enim partes unius excellentis » ſyſtematis, quæ pulchrè inter ſe conſpirant, & neutra

(A) Hippoc. lib. de Medico & Zuin- ger. in Eund.
(B) Galen. de methodo medendi.
(C) Hipp. de Medico.
(D) Fernel. Thérap. univerſ. lib. 1. c. 3.
(E) Juncker. conſpect. Chirurg. Tab. 1.

» ſinè alterâ ſubſiſtere poteſt. (A) Ambæ ſub iiſdem natæ » ſunt Autoribus, nec Chirurgiæ alia quàm Medicinæ præ» cepta, nec aliæ demonſtrandi ſunt leges. Omnium ta» men origo ferè ex interiore cauſâ trahitur, cujus obſer» vatio atquè curatio planè eſt Medica : imò etiam om» nium quæ foris exiſtunt atquè geruntur rationem Medi» cus tenet, qui & Chirurgi opus dirigit, ut Medicus ra» tione, Chirurgus manuum uſu & exercitatione præſtet & » excellat. (B) A Chirurgis itaquè nemo poſtulabit ut » ſciant methodum & remedia, quæ nimiam humorum » ſtagnationem & importunum affluxum diſſipent, inflam» mationem nimiam diſcutiant; moderatam verò tanquam » neceſſariam & ſalutarem tolerent; penitiorem corru» ptionem præoccupent; nimiam ſenſationem mitigent; » nimiam nervorum irritationem demulceant & energiam » vitalem excitent. (C) Quoniam verò nexus Medicinæ » & Chirurgiæ ità perpetuus & individuus eſt, ut neutra » pars ſola ſubſiſtere poſſit, » quod ab internarum cognitione cauſarum *producibile* judicabit illa; ab externarum contrectatione partium hæc *productum* confirmet : ambæ tandem ſimpliciſſimam rationis & uſûs viam ſectentur.

III.

A*TQVI in dubio hepatis abſceſſu, præmiſſa incidendi loci perforatio inciſionis inutilitatem ſæpè demonſtrat, vel incidendi loci ſedem ipſam tutò deſignat.* (D) » Medicus » Naturæ Miniſter & Interpres, quicquid meditetur & fa» ciat, ſi Naturæ non obtemperat, Naturæ non imperat. » Origines namque morborum & cauſæ longè abſtruſiores » ſunt, quam ut humanæ mentis acies eò uſquè penetra» re poſſit, ſæpiùſque Natura novum opus exorditur ubi » conatus noſtri deſiêre. » In hepatis potiſſimùm affectio-

(A) Fernel. de exter. corp. affect. præfat.

(B) Juncker. loc. cit.

(C) Juncker. ibid.

(D) Georg. Bagliu. de praxi Medicâ lib. 1. cap. 1.

nibus, morborum Medicinæ vel Chirurgiæ ſubjectorum incerta plerumque pariter indoles. (A) » Multa ſunt ſcili-
» cet hepatis inflammationi & pleuritidi communia, ſic
» ut ſæpè in his diſcernendis affectibus ſit fallax judicium.
» (B) Fiunt autem in hepate inflammatio, abſceſſus, ſcir-
» rhus, imbecillitas, obſtructio, &c. cavendum imprimis
» nè fallamur, ſi quandò tumor apparet in medio ventre.
» Nam quibuſdam, ut quotidianis anatomis cernitur, he-
» par extenditur ad ſiniſtras partes. Deindè diligenter di-
» ſtinguendum, nùm in muſculis ſit inflammatio internis,
» externis, aut in gibbâ parte, vel cavâ, & nè pro phle-
» gmone hepatis pleuritidem judicemus. (C) Sic in inflam-
» matione convexarum hepatis partium, quæ vicinitate &
» ſocietate in contagionem latus adducit, hepate inflam-
» mato pleuritis falsò creditur, ex tuſſi & difficultate ſpi-
» randi. » In Chirurgicis quoque quot dubia! (D) Virum ſexagenarium videas, qui poſt ingentem & acutum in dextro hypochondrio dolorem, eodem obtuſiore per annum remanente dolore, ſubitum tandem diſruptionis internæ ſenſum percipiens è vivis diſceſſit. » Poſt mortem venter
» mirum in modum intumuit, ac in umbilicali regione die
» poſt diſrupit, effluente ſanie putridâ & tam fœdâ, ut to-
» ta domus cadaveroſâ mephiti inficeretur. Alter ecce (E)
» dolore hypochondrii dextri per integrum ferè annum
» confectus, ſtatim ab inciſione factâ animam efflavit. Aper-
» to cadavere, reperta eſt ingens copia puris, peritonœum
» quoquè diſruptum & putridum conſpiciebatur: muſculi
» intercoſtales cum coſtis etiam ſpuriis nigredinem contra-
» xerant, inſtar carbonis, & facillimè frangi poterant. » Tanta verò copioſiori colligendo puri, eidemque collecto par-

(A) Joan. Hautin. in cap. 35. lib. 1. de morb. intern. Holler.

(B) Holler. de morb. inter. lib. 1. cap. 35.

(C) Lud. Duretus in Coac. Hipp. lib. 2. cap. XI. 23.

(D) Frider. Hoffmann. Medic. ration. ſyſtemat. tom. 4. ſect. 2. cap. 7. obſervat. 1.

(E) Foreſtus lib. 19. de Hepat. affect.

tes devaſtaturo mora haud permitteretur, ſi medentes medium veritati dilucidandæ idoneum tentarent unanimes. » Hoc unum eſt (A) nonnullorum, qui nè fortè in vanum » operentur, locum incidendum perforant acu tricuſpide; » quandò nulla materia effluit, emplaſtrum imponunt: ſin » verò exeat, foramen ſcalpello dilatant. »

## I V.

OPERATIONES Chirurgicas quaſcumque, periculoſas præſertim, ſponte conſilioque præcipiti ampliare, Chriſtianum dedecet virum. Hoc enim gentem redolet iſtam facinorum non rudem, in quâ (B) » nonnulli » ſi per annum fortè unum ſanant, contrà, centum occi» dunt. » Siccinè nobiliſſimæ evileſcent Artes, & in civium utilitatem inſtitutæ, in eorumdem fata vertentur! ſed quod in iſtis nefanda ſuggeſſit impietas, idem in quibuſdam ſordida cupiditas & obſervationum deſpectus æmulari poſſunt. Caſus etiam plurimos reperias, in quibus, uſu prævaleſcente, ſimpliciſſima paucioris adhuc numeri methodus ingenuè delinquitur. E. G. Adoleſcens quidam (C) annos circiter 18 natus, diris identidem in dextro hypochondrio doloribus, ferè per annum, cruciatus; anhelitu difficili febre interdùm ſtipato oppreſſus, Chirurgum peritiſſimum in conſilium adhibuit. Hic poſtulatis poſtulandis, tactu tumidam regionem explorat; auribuſque ad digitos ſuos eandem *reciprocè* ferientes appoſitis & arrectis; doloſâ *fluctuatione* deceptus, pus copioſum intùs Latitare decernit. Subſidio veniunt viri quatuor in eâdem Arte ſelectiſſimi: præviam perforationem à Medico propoſitam devincit Inciſio; dolorem illicò fert ejulans adoleſcens: Emphyſema dicam! ſcalpello profligatur! Erumpens aër ſalutiferaque cohors cubiculi

(A) Juncker. conſpect. Chir. Tab. 78.

(B) Schultzius & alii paſſim, Miſcellan. Curioſ. Med. Phyſ. Academ. natur. Curioſ. Francofurt. & Lipſiæ obſervat. 151. annor. 1675. & 1676. titulo de Judæis Medicis & Chir.

(C) In vico Sancti Martini.

fores velocitate pari transiliunt. Tali eventu obstupescis? huic alter ecce jungitur. E barbitonsoribus unus, post multos in hypochondrio dextro dolores, lecto detentus jacebat. (A) Imploratâ Chirurgi peritissimi ope, Conjudices Chirurgos de prænuntiatâ operationis necessitate deliberaturos expectabat. Hora tandem ad conveniendum edicta sonum reddit, fitque deliberatio matura. Ritu ergò solemni incisioneque longâ nudatur hepar: vanus fit utrinque labor; dies quindecim elabuntur & vivit moribundus homo. Negotium tam arduum enodaturus accersitur Chirurgus quidam peritiâ famâque clarus. Hic inutile vulnus intuetur, tumorem oculis ac manibus lustrat, contrectat: designatâ tandem ipsâ collecti puris sede, Collegam incredulum acu tricuspide instruit. Perforatione factâ, digitis scilicet tribus à loco priùs inciso distantibus, amovetur acus, è cannulâ copiosum pus exilit fætidissimum, fæcis vini æmulum. Paulò post autem obiit capillamentorum ille textor. In exemplo priore, viam aëri contento tricuspis aperuisset acus: in posteriore, incidendi loci sedem ipsam tutò designasset.

V.

ERGO *in dubio hepatis abscessu, præmittenda incidendi loci perforatio.* Reclament qui volunt ab incisione nullum exurgere damnum, perforationemque periculosam esse contendunt. Exitum collecto puri præbeat incisio, per nos licet, ubi certa suppuratio, musculis scilicet extenuatis, &c. operantem verò sibi præsidentem pudeat operationes tentasse vanas, ex quibus in magnum discrimen non una laborantis fortuna, sed & vita venerint: adsitque pus vel absit, perforationem agnoscat in dubiis fidelem sine partium deperditione ducem. Ad incitas redacti speciosè loquentes hocce ratiocinio sibi fugam pa-

(A) In tugurio Cœlestinorum Monasterium inter & armamentarium Parisiense reposito.

rant. Novam legem proponit Thesis, vel usu receptam: si nova, rejiciatur; si recepta, cur articulo peculiari commendatur? Talia garrientes sequenti responso obtumescant. Si recens est nostra methodus, majori adhuc pompâ debet indigitari; veritati scilicet viam judicio prænuntiante, ac tandem experientiâ demonstrante. A juvantibus enim & lædentibus copiosa tùm Medicinæ, tùm Chirurgiæ discendi seges accessit, nec ignorantiæ labem vultu simulare quærit ille qui rem ignoratam probè scrutari satagit: præviam verò perforationem si adhibuit antiquitas, Majorum oblivíscerentur forsan recentiores, qui in generalioribus regulis exceptiones involverent, artemque suam in ævo nostro consummatam autumantes, omnia promiscuè tentarent; sicque esset in illis Ars, vel reddita cunabulis infans, vel titubans cum scipione senex. Igitur, ratione & observatione conspirantibus, constans in aciem prodeat, incolumis perstitura conclusio.

*Ergò dubio hepatis in abscessu, præmittenda incidendi loci perforatio.*

## DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

| | | |
|---|---|---|
| *M. Joannes-Damianus Chevalier.* | *M. Emmanuel-Mauritius Du Verney.* | *M. Antonius de Jussieu, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiarumque Societatum Angliæ & Prussiæ Socius, Botanices in Horto Regio Parisiensi Professor ac Demonstrator.* |
| *M. Claudius Brunet.* | *M. Ludovicus-Claudius Bourdelin, Scholarum Professor, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.* | *M. Joannes-Baptista Silva, saluhris Consilii Regii Socius, & Serenissimi Ducis Borbonii Medicus ordinarius.* |
| *M. Ludovicus de Santeul.* | *M. Michaël-Ludovicus Vernage.* | *M. Joannes-Baptista-Thomas Martinenq, Rei Herbariæ Professor designatus.* |

Proponebat Parisiis OLIVARIUS BOUGOURD, Constantiensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1734. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1734.